

Správa o činnosti Štátneho archívu v Bratislave, pobočky Trenčín v roku 2014

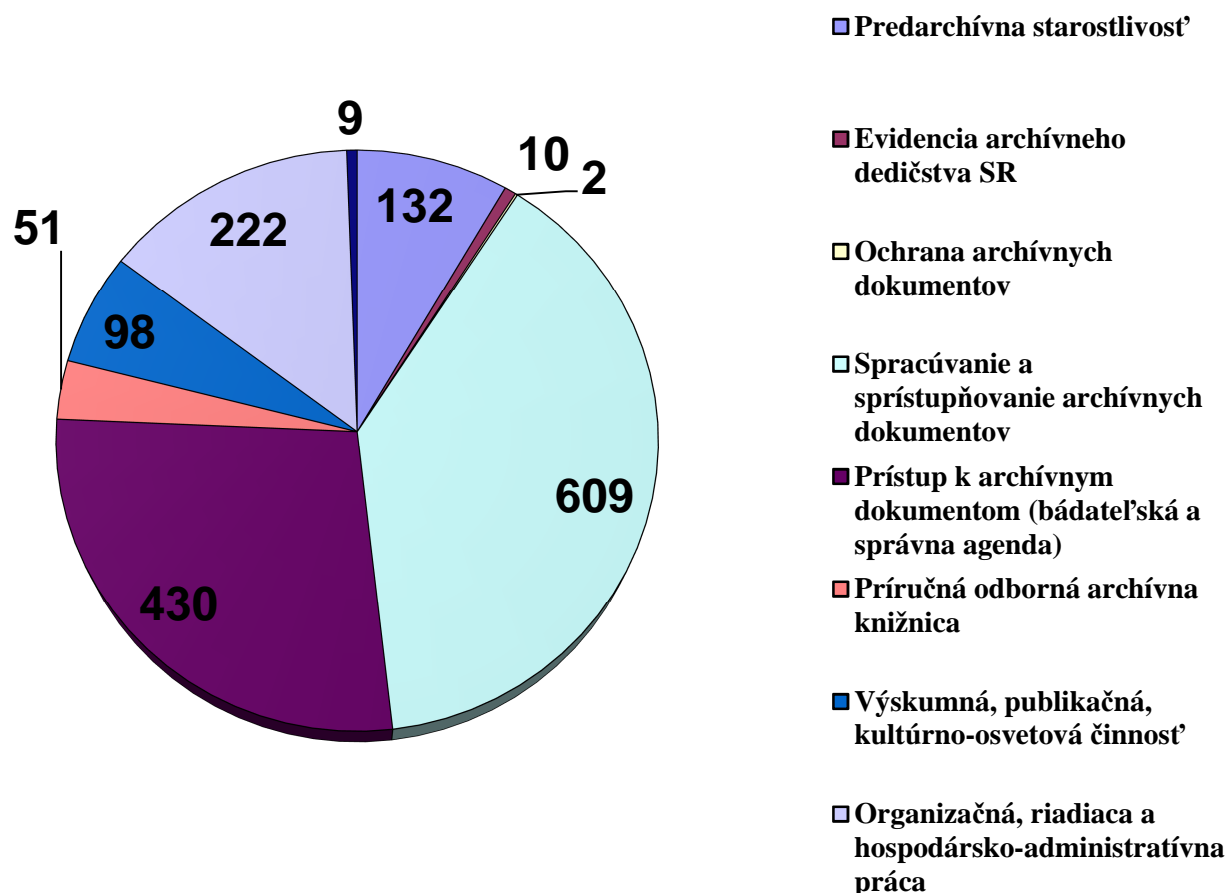
A. Personálny stav

V archíve je systemizovaných 8 štátnozamestnaneckých miest. Z toho 5 vysokoškolských a 3 stredoškolské. Vo verejnom záujme nemáme systematizované ani jedno pracovné miesto.

B. Odborné činnosti archívu

Na archívnych činnostiach sa vo vykazovanom roku podieľali všetci zamestnanci. Spolu odpracovali 1563 pracovných dní, ktoré sme čerpali nasledovne:

Predarchívna starostlivosť	132 dní
Evidencia archívneho dedičstva SR	10 dní
Ochrana archívnych dokumentov	2 dni
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	609 dní
Prístup k archívnym dokumentom (bádateľská agenda, správna agenda)	430 dní
Príručná odborná archívna knižnica	51 dní
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	98 dní
Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca	222 dní
Správa informačných technológií	9 dní

Graf č. 1: Odborné činnosti archívu

1. Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry

Predarchívnej starostlivosti na úseku správy registratúry archív venoval 132 dní, konkrétne:

Vedenie evidencie pôvodcov registratúry	15 dní
Vyrad'ovacie konanie	51 dní
Výkon štátneho odborného dozoru správy registratúr	32 dní
Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov	15 dní
Metodicko-inštruktážna, školiaca a konzultačná činnosť	16 dní
Preberanie archívnych dokumentov	3 dni

Graf č. 2: Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry

V evidencii pôvodcov registratúr je v aplikácii BACH – Predarchívna starostlivosť zaradených 814 subjektov. Z toho 2 pôvodcovia boli z evidencie vyradení a novo zaradených bolo 22. Z celkového počtu má cca 714 pôvodcov zriadené registratúrne strediská. V našej predarchívnej starostlivosti nemáme žiadneho pôvodcu so zriadeným archívom.

Za uplynulý rok bolo predložených 157 návrhov na vyradenie, z čoho bolo 153 schválených.

V roku 2014 sme uskutočnili 21 kontrol správy registratúry – z toho 15 komplexných a 6 následných. Najviac pozornosti bolo už tradične venovaných orgánom verejnej správy, v týchto subjektoch sme vykonali 19 kontrol. Následné kontroly boli zamerané na odstránenie zistených nedostatkov. Naďalej je najväčším problémom pridelovanie správnych registratúrnych značiek.

O schválenie smerníc požiadalo 26 subjektov, z nich bolo 9 pôvodcov, ktorí majú povinnosť predkladať na schválenie registratúrne poriadky a registratúrne plány, 8 pôvodcov bolo povinných predkladať len registratúrny plán a 9 ktorí nemajú povinnosť predkladať na schválenie registratúrny poriadok, ani registratúrny plán.

Osobné, telefonické a e-mailové konzultácie a inštruktáže boli naďalej poskytované k odbornej správe záznamov, vypracovaniu interných smerníc a vyrad'ovaciemu konaniu.

Uskutočnili sme 328 konzultácií a inštruktáží. Z toho osobne 13, telefonicky 181 a e-mailom 129. Ďalej sme uskutočnili 5 školení, z toho 3 organizované archívom a 2 v spolupráci s inými subjektmi. Školení sa zúčastnilo 75 účastníkov.

Celkový rozsah prebraných archívnych dokumentov je 20,71 bm a to po vyrad'ovacom konaní 18,60 bm a inak - zbierkovou činnosťou pracovníkov archívu, nájdené v sklade pri spracovávaní fondov, resp. darom - 313 ks a 2,11 bm.

Celkove sme venovali 1. kapitole 132 pracovných dní, čo predstavuje 8,5 % z celoročnej činnosti.

2. Evidencia archívneho dedičstva slovenskej republiky

K 31. 12. 2014 vykazujeme 750 archívnych fondov a zbierok s rozsahom 4 771 bm.

Na 13 archívnych fondov o rozsahu 17,49 bm sa viaže depozitná zmluva s Provincialátom rehole Piaristov na Slovensku a Nitrianskym biskupstvom.

U pôvodcu - v Slovenskej sporiteľni Trenčín je zmluvne uložených 50 bm.

Celkove tejto kapitole bolo venovaných 10 pracovných dní, čo predstavuje 0,6 % z celoročnej činnosti.

3. Ochrana archívnych dokumentov

Stav budov sa oproti minulému roku nezlepšil.

Čo sa týka vykurovacej sústavy v 1. stavbe, koncom roka sa vymenilo zostávajúcich 13 radiátorov.

Nad'alej je však potrebná výmena okien, čím by sa znížili straty tepla a tak by sa v konečnom dôsledku ušetrilo na platbách za kúrenie. Na mnohých miestach vo vnútri budovy opadáva omietka v dôsledku zatekania. Najväčší prienik dažďovej vody zaznamenávame v študovni, pretože podteká oplechovanie átria nad ňou. Koncom roka z atiky pred vchodom opadol ďalší veľký kus omietky, čo ohrozuje aj návštevníkov archívu. Máme prísľub z centra podpory (presne tak ako minulý rok), že opadaná omietka i oplechovanie sa opraví v nasledujúcom roku.

Priemerná teplota nameraná na prízemí depotu je 17,8°C, na poschodí 18,5°C; priemerná vlhkosť na prízemí 57,5 %, na poschodí 52,5 %.

Najvyššia teplota bola nameraná v depote na poschodí 22. 07. 2014 - 26,7°C, najvyššia vlhkosť nameraná v depote na prízemí 14. 10. - 67,3%,.

Priemerná teplota v prenajatých priestoroch je 16,28°C a priemerná vlhkosť až 74,12 %, pričom najvyššia vlhkosť bola nameraná 21. 10. a to 78%. Isto je to následok toho, že v týchto priestoroch nie je žiadne vykurovanie.

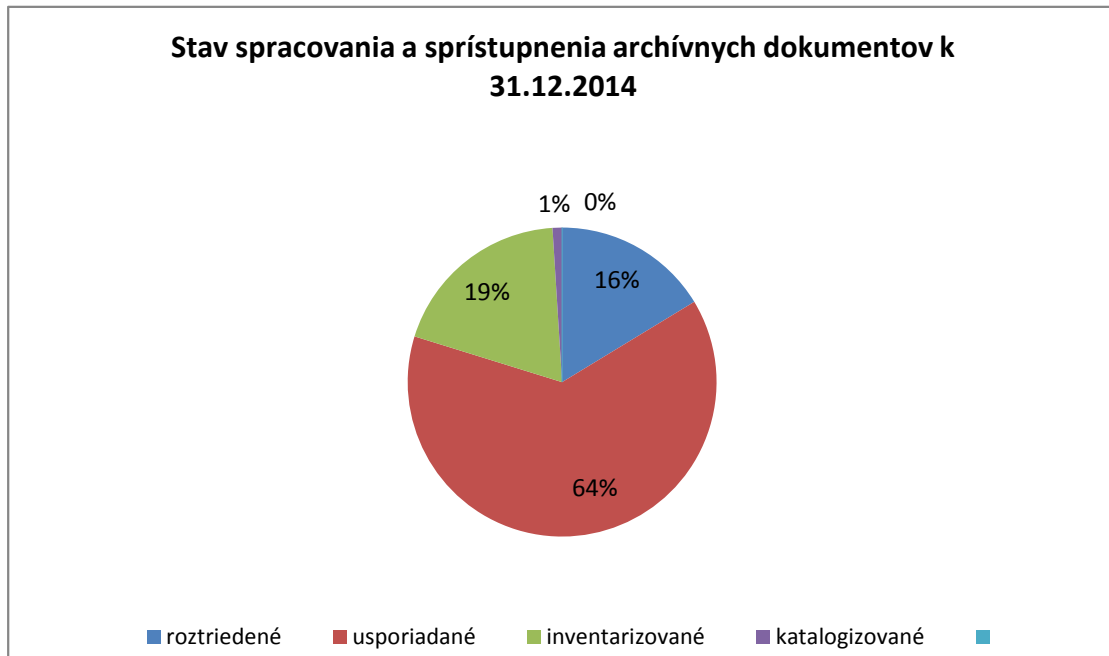
Celková kapacita depotov spolu s prenajatým priestorom je 6 032 bm. Voľnú kapacitu predstavuje 1261,01 bm.

Celkove sme 3. kapitole venovali 2 pracovné dni, ktoré sme venovali meraniu teploty a vlhkosti a presunu prevzatého archívneho materiálu, čo predstavuje necelých 0,12 % z celoročnej činnosti.

4. Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31. 12. 2014

<i>roztriedené</i>		<i>usporiadané</i>		<i>inventarizované</i>		<i>katalogizované</i>		<i>registre ako AP</i>		<i>Celkové množstvo AD</i>
bm/ks	%	bm/ks	%	bm	%	bm	%	bm	%	bm
779,09	16,3	3026,4	63,4	916,93	19,2	48,56	1,01	0	0	4777,99
13534		2141								15 675

Graf č. 3: Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31.12.2014

Spracovanie a sprístupnenie archívnych dokumentov vo vykazovanom roku

Celkovo bolo spracovaných 91 ks a 176,6 bm archívnych dokumentov, z toho bolo reinventarizovaných 8,04 bm archívnych dokumentov.

<i>roztriedené</i>		<i>usporiadané</i>		<i>inventarizované</i>	<i>katalogizované</i>	<i>registre ako archívna pomôcka</i>	<i>reinventarizované</i>	<i>Celkom</i>	
bm	ks	bm	ks	bm	bm	bm	bm	bm	ks
	313	30,07		30,38	2,03	0	2,88	84,62	313

V uplynulom roku boli roztriedené prírastky získané zbierkovou činnosťou pracovníkov v rozsahu 285 ks pohľadníc, 24 kalendárov a 4 ks dobovej dokumentácie.

Aj v uplynulom roku sme pokračovali v spracúvaní Okresného národného výboru v Trenčíne.

Bolo spracovaných 9,5 bm odboru vnútra v balíkovej forme z rokov 1967-1986.

Usporiadaných vrátane vnútorného vyradenia bolo aj 21 fondov prírastkov po vyradovacom konaní, čo súhrne predstavovalo 18,6 bm a prírastky získané inak (darom, zbierkovou činnosťou pracovníkov archívu, alebo nájsené v sklade pri spracovávaní fondov (osobný fond - Jozef Korený, osobný fond Alexander Markuš, Zbierka kroník, zápis z Omšenia a pod.) v rozsahu 6,13 bm.

Ďalším spracovávaným odborom je odbor školstva z rokov 1945 – 1990. Po minuloročnom spracovaní sa začalo s inventarizáciou. V aplikácii Bach bolo zaznamenaných 0,5 bm dokumentov z rokov 1945 - 1951. Ďalej bolo spracovaných 21,63 bm odboru výstavby Okresného národného výboru v Trenčíne, rok 1969-71.

V aplikácii Bach – inventáre ako čiastkový inventár bol zaznamenaný odbor plánovací z rokov 1948 -1985 (1990), celkové množstvo 28,5 bm.

Dokončená bola aj inventarizácia fondu Školský inšpektorát v Trenčíne v rozsahu pôvodne odhadovaných 1,37 bm, po reinventarizácii 1,88 bm. V nasledujúcom roku zostáva vypracovanie registrov.

Pokračovalo sa v katalogizácii v rukopise jazykovo náročných administratívnych spisov Magistrátu mesta Trenčín z rokov 1889-1990. Bolo spracovaných 1,63 bm, čo predstavuje 1240 katalogizačných záznamov.

Začalo sa s katalogizáciou paleograficky i jazykovo náročného fondového oddelenia Magistrátu mesta Trenčín - Inventaria z rokov 1556-1810. V aplikácii Bach Inventáre sa zároveň k zaznamenaným záznamom vypracúvajú i registre. Spracovalo sa 0,4 bm dokumentov, čo predstavuje 289 katalogizačných záznamov.

Pri prepise rukopisu katalógu prezidiálnych spisov Okresného úradu v Novom Meste nad Váhom bol zistený nesúlad s rukopisom (napr. začlenenie niektorých dôverných spisov do prezidiálnych). Preto je nutné priebežne robiť revíziu fondu. Takto bolo zrevidovaných 1 bm záznamov z rokov 1924 – 1926.

Spracovaniu (triedeniu, usporiadaniu vrátane vnútorného vyradovania, zároveň inventarizácii a reinventarizácii bolo venovaných 370 pracovných dní.

K čiastkovému inventáru Magistrát mesta Trenčína – Novoveké listiny, 1527 – 1848 boli vypracované registre. Pomôcka čaká na zviazanie.

Do aplikácie BACH inventáre bol prepísaný aj rukopis čiastkového inventára Magistrát mesta Trenčína – Listiny 1318-1525, pomôcka tiež čaká na zviazanie.

Začal sa tiež spracovávať čiastkový inventár Magistrát mesta Trenčína Inventáre 1556 – 1849. K záznamom sa vyhotovujú tiež registre.

Vypracované boli registre k združenému inventáru miestnych národných výborov.

Bol vypracovaný čiastkový inventár Okresného národného výboru v Trenčíne, odbor plánovací z rokov 1948 -1985 (1990).

Ďalej sa pokračovalo vo vypracovaní čiastkového inventára Okresného národného výboru v Trenčíne, odboru výstavby, ročník 1969 – 1971 a odboru školstva z rokov 1945 – 1951.

Do aplikácie BACH inventáre sa zaznamenal rukopis katalógu prezidiálnych spisov Okresný úrad v Novom meste nad Váhom z rokov 1924 - 1926.

Ďalším čístopisom archívnej pomôcky bude po vypracovaní úvodu a registrov inventár k fondu Školský inšpektorát v Trenčíne.

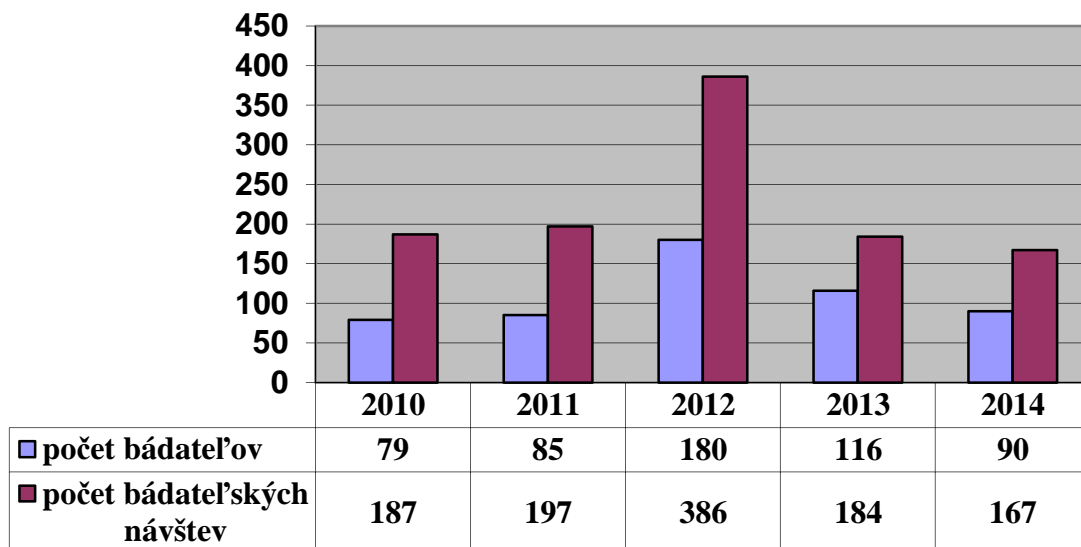
V aplikáciách Bach – Inventáre sa zaevidovalo 2700 záznamov. a do aplikácie Bach – Predarchívna starostlivosť 17 záznamov.

Posudzovaniu pomôcok sa venovalo 2 dni, vypracovaniu čístopisov súhrnne 237 dní, spolu 239 pracovných dní.

Celej kapitole 5 Spracúvanie archívnych dokumentov sme súhrnne venovali 609 dní, čo predstavuje 38,96 % z celkovej činnosti archívu.

Prístup k archívnym dokumentom štúdiom na základe bádateľského listu

Vo vykazovanom roku 2014 náš archív navštívilo za účelom štúdia archívnych dokumentov celkom 90 bádateľov, z toho 1 zahraničný, ktorí uskutočnili 167 bádateľských návštev, čo je o 22,4 % menej bádateľov než v roku 2013, kedy náš archív navštívilo 116 bádateľov. Tiež bádateľských návštev (167) bolo oproti minulému roku o 9% menej.

Graf. č. 4: Počty bádateľov a bádateľských návštev za ostatných 5 rokov

Účelom všetkých bádateľských návštev bolo štúdium archívnych dokumentov z historického hľadiska.

Predkladali sa archívne dokumenty z archívnych fondov sprístupnených aj nesprístupnených. Tiež bolo predložených aj veľa archívnych dokumentov paleograficky a jazykovo náročných – hlavne z fondu Magistrát mesta Trenčín.

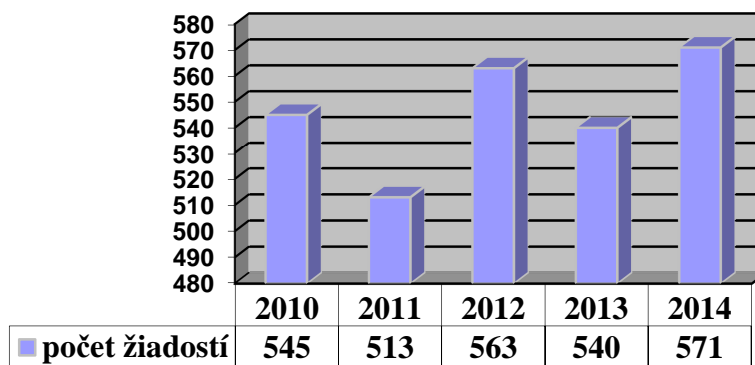
Celkovo bolo na štúdium predložených 486 kusov archívnych dokumentov, 40 fasciklov a 380 škatúl.

Za vyhotovenie 552 ks xerokópií zaplatili bádatelia 106,07 €, za použitie vlastných reprografických zariadení 75,96 €.

Celkovo bolo bádateľskej agende venovaných 122 dní, čo predstavuje necelých 7,8 % celoročnej činnosti.

Prístup k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie na základe písomnej žiadosti

Za účelom vyhľadania a predloženia archívneho dokumentu navštívilo archív 462 osôb, čo je o necelých 2 % menej než v roku 2013.

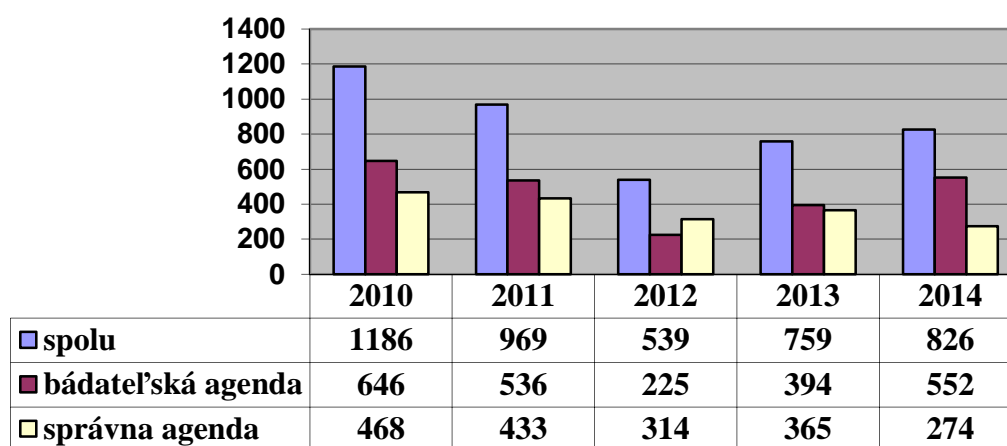
Graf č. 5: Počty žiadostí v správnej agende za ostatných 5 rokov

Zaregistrovali a vybavili sme celkovo 571 písomných žiadostí o prístup k archívnym dokumentom, čo je nárast o 8 % oproti minulému roku. Okrem písomných podaní prišlo aj ďalších 66 e-mailových, ktoré boli tiež vybavené. Zo sprístupnených fondov (Katastrálne meračské úrady v Trenčíne i Novom Meste nad Váhom, ONV odbor výstavby a pod.) bolo vydaných 481 a z nesprístupnených fondov (v prevažnej miere nespracované odbory ONV v Trenčíne) 90 správnych informácií.

Bolo vydaných 335 kusov overených xerokópií – z toho 274 kusov overených xerokópií z 37 archívnych dokumentov za úhradu v hotovosti v sume 52,74 €, 58 ks xerokópií a 3 potvrdenia z 35 archívnych dokumentov a nahliadnutia do 24 zväzkov matrík bolo spoplatnených za správny poplatok v celkovej hodnote 268,50 €.

Väčšina žiadostí, tak ako po minulé roky, sa týkala zisťovania neznámych vlastníkov z listov vlastníctva zverejnených na internete, ktoré sa preverujú na podnet ROEPU (Registra obnovy evidencie pozemkov). Títo žiadatelia sú oslobodení od správnych poplatkov.

Tejto podkapitole sme venovali 205 pracovných dní čo predstavuje 13 % celoročnej činnosti.

Graf č. 6: Počty kópií archívnych dokumentov vydaných archívom za ostatných 5 rokov

Celej kapitole 6. Prístup k archívnym dokumentom sme venovali 430 pracovných dní čo predstavuje 27,5 % celoročnej činnosti, súhrnne vybrané poplatky činia 503,27 €.

6. Príručná odborná knižnica

K 31. decembru 2014 vykazujeme za knižnicu 14 606 zväzkov kníh. Ako prírastok bolo zaevidovaných 121 zväzkov, ktoré archív získal darom. Na nákup nových publikácií archív ani toho roku nemal k dispozícii žiadne finančné prostriedky.

Za časopisy a zborníky bolo z rozpočtu použitých 106,82 €. Na zbierky zákonov suma 240,99 €.

Celkovo bolo katalogizovaných 491 zväzkov kníh. Klasicky 121 zväzkov získaných darom a v softvérovej aplikácii KNIŽNICA bolo zaregistrovaných 370 zväzkov. Súhrnne je elektronicky evidovaných 12 467 zväzkov. Vo výpožičnej agende bolo predložených 95 zväzkov publikácií k prezenčnému štúdiu bádateľom.

Celkove 7. kapitole bolo venovaných 51 pracovných dní, čo predstavuje 3,26 % z celoročnej činnosti.

7. Výskumná, publikačná, kultúrno – osvetová činnosť

Rezortné výskumné úlohy Slovenské národné povstanie v archívnych dokumentoch a dejiny formovania Štátneho archívu v Trenčíne boli splnené.

Náš zamestnanec sa venoval i publikačnej činnosti. Podieľal sa na 3 štúdiách, 1 monografii, spolupracoval na 1 príspevku do tlače.

V kultúrnej a osvetovej činnosti archívu sme sa zamerali na 100. výročie začiatku 1. svetovej vojny. V súvislosti s týmto výročím sme sa podieľali na spoluautorstve výstavy spolu s Klubom trenčianskych historikov a Zväzom slovenských filatelistov Trenčíne. Táto sa uskutočnila v Posádkovom klube v Trenčíne od 05. 06. 2014, verejnosti bola prístupná mesiac.

V súvislosti s týmto výročím sa tiež uskutočnila v spolupráci s Klubom trenčianskych historikov v Posádkovom klube v Trenčíne prednáška „Archívny materiál k 1. sv. vojne na území trenčianskeho regiónu v Štátnom archíve Trenčín“.

V priestoroch archívu sa uskutočnila výstava originálov k tejto téme, jej otvorenie bolo pri príležitosti dňa otvorených dverí, ktorý sa uskutočnil 02. 09. 2014.

Boli organizované prednášky s ukázkami archívnych dokumentov pre ohlásené exkurzie žiakov.

Plneniu úloh 8. kapitoly sme venovali 98 pracovných dní čo činí 6,26 % z celoročnej činnosti.

8. Organizačná a riadiaca práca, vzdelávanie, ekonomické a administratívne práce

V hospodárskej oblasti sa nám opäť nepodarilo zabezpečiť ochranné pracovné prostriedky . Tie boli naposledy poskytnuté v r. 2004, teda pred 10-timi rokmi.

Problémy boli celý rok aj s upratovacími službami – upratovačka, podobne ako aj minulý rok, trikrát zmenila zamestnávateľa.

Spolupráca s Centrom podpory v Trenčíne je uspokojujúca, situáciu komplikuje naša imobilita, pretože archív je situovaný mimo mesta a každá aktivita (odvoz prádla, dovoz kancelárskych, čistiacich prostriedkov, prevoz tlačiarňí na opravu a pod.) vyžaduje „vybavenie“ služobného auta. Našťastie v tomto smere nie sú problémy, dokonca nám na požiadanie poskytujú aj služobné auto na výkon štátneho odborného dozoru, či na absolvovanie školení.

Čo sa týka ďalšej spolupráce, očakávame, že v prípade organizačných zmien sa zodpovedne pristúpi k riešeniu našej priestorovej situácie a začne sa pracovať na dostavbe, resp. novostavbe chýbajúceho depotu, pretože v prípade delimitácií nie je mysliteľné umiestňovať prevzaté archívne fondy do prenajatých priestorov, ktoré sú naviac nevyhovujúce. Chýbajúce temperovanie v zimnom období spôsobuje . nadmernú vlhkosť (najnižšia nameraná hodnota bola 64 %, najvyššia 78%). Priemerná vlhkosť viac ako 74 % jasne signalizuje, že len málokedy klesne pod 70. Tiež sú problémy s vetraním, pretože okná sú zabeznené. A to nemusíme pripomínať, že náklady na prenájom odčerpávajú najväčšiu čiastku z nášho rozpočtu.

Pretrvávajúca kritická situácia nám nedovolila zúčastniť sa na vzdelávacích aktivitách, okrem porád riaditeľov, ktorých sa zúčastnila riaditeľka sa zamestnanci zúčastnili len školení k Fabasoftu a školenia k BOZP. Ani tento rok sa nekonala porada zamestnancov na úseku predarchívnej starostlivosti.

V roku 2014 sme zaevidovali 887 podaní, z nich 571 (64,4 %) tvoria žiadosti o prístup k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie. Druhú najväčšiu skupinu tvorí 157 návrhov na vyradenie, čo predstavuje 17,7 % agendy.

Pri porovnaní s administratívnou agendou roku 2013 (823 podaní), zisťujeme nárast o 64 podaní, čo je o 7,8 % viac.

Zúčastnili sme sa XVIII. archívnych dní v Prešove, tiež aj konferencií konaných v Bratislave pri príležitosti 60. výročia organizovaného archívnictva na Slovensku (Prvý krok k organizácii moderného čs. archívnictva a Archívy – pamäť národa).

Na plnenie úloh 9. kapitoly sme potrebovali 222 pracovných dní, čo znamená 14,2 % z činnosti archívu.

9. Správa informačných technológií

Spolupráca v oblasti informatiky sa zlepšuje.

Pretrvávajú problémy s prístupom do Servis desku a do SAPu, zastaralá technika nám nedovoľuje riešiť naše aktuálne problémy prostredníctvom týchto portálov - nedarí sa nám ani prihlásiť, nie tak ešte nahlasovať dovolenky a prekážky v práci.

Napriek všetkým problémom máme príslub, že začiatkom nového roka budeme v súvislosti so zavedením Fabasoftu vybavení novou technikou.

Plneniu úloh 10. kapitoly sme venovali 0,57 %, celkom 9 pracovných dní.

Na záver môžem skonštatovať, že odborné práce boli s malými odchýlkami uskutočnené podľa plánu práce. Prístup k archívnym dokumentom bol tiež bezproblémový. Najväčším problémom archívu je naďalej pozastavená výstavba ďalšieho depotu a nedostatok financií.

Aj napriek tomu v akej neustále pretrvávajúcej finančnej kríze musíme zabezpečovať všetky požiadavky, neostáva nám iné ako veriť v zlepšenie.

Mgr. Janka Štefaničáková
riaditeľka